

Estructura de la Comunicació

Codi: 103866
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2501935 Publicitat i Relacions Públiques	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Mercè Díez Jiménez
Correu electrònic: Merce.Diez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Nuria Torras Planas
Lluís Reales Guisado

Prerequisits

És recomanable el seguiment de les informacions d'actualitat sobre el sistema de mitjans i el sector publicitari, principalment a Catalunya, Espanya i Europa.

Objectius

L'Estructura de la Comunicació estudia les indústries comunicatives i culturals, així com els actors econòmics, polítics i socials que les configuren amb el seu comportament i estratègies. L'assignatura es centra, concretament, en l'organització i funcionament dels mitjans de comunicació i, tenint en compte l'especificitat de la titulació, en el paper de la publicitat.

L'atenció es focalitzarà en els sistemes de mitjans de comunicació català i espanyol, emmarcant-los dins del context de l'Europa occidental, i més concretament dels països mediterranis. Amb tot, també farem esment d'altres sistemes de mitjans, com el nord-americà, atesa la seva influència en el desenvolupament dels europeus i llatinoamericans.

A més de descriure l'estructura dels sistemes mediàtics (com s'organitzen i funcionen) es pretén aportar claus d'interpretació del perquè. Per tant, es tindrà en compte el marc històric, econòmic, polític, social i tecnològic en què es configuren.

L'objectiu central de l'assignatura és desenvolupar una actitud reflexiva i la capacitat de poder analitzar críticament fets comunicatius d'actualitat.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.

- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant a les llengües oficials (català i castellà) com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
3. Demostrar esperit crític i autocrític.
4. Descriure l'estructura dels mitjans de comunicació i les seves dinàmiques.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant a les llengües oficials (català i castellà) com en una tercera llengua.
7. Diferenciar les especificitats dels llenguatges comunicatius escrits i audiovisuals.
8. Gestionar el temps de manera adequada.
9. Identificar el sistema de mitjans de comunicació i els grups que han ostentat en un determinat moment el poder d'informar, i poder detallar el marc legal que crea un determinat govern sobre els mitjans de comunicació.
10. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
11. Identificar els fonaments estructurals del sistema comunicatiu.
12. Relacionar l'anàlisi social i els impactes de les noves tecnologies de la comunicació.
13. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
14. Trobar el que és substancial i rellevant en documents sobre teoria, estructura i història de la comunicació en una tercera llengua.

Continguts

1. Estructura de la Comunicació: marc conceptual i perspectives teòriques
 - 1.1. El qüestionament de la comunicació de masses
 - 1.2. Els estudis sobre sistemes de mitjans
2. Els debats internacionals sobre la producció i comercialització de béns i serveis culturals
3. L'actuació pública sobre els sistemes de mitjans
 - 3.1. El control del funcionament dels mitjans audiovisuals
 - 3.2. Radiotelevisions públiques
 - 3.2.1. Governança
 - 3.2.2. Finançament
 - 3.3. Ajuts a la premsa i publicitat institucional
4. Empreses i grups de comunicació: la concentració com amenaça al pluralisme
5. La ciutadania i els mitjans de comunicació: del dret d'accés al dret a comunicar

Metodologia

Dos terços de la docència presencial es desenvoluparan amb el grup complet i un terç en seminaris amb grups reduïts.

Les sessions amb el grup complet es portaran a terme a partir de:

-classes magistrals a càrrec del professorat, que explicarà els continguts bàsics relatius als blocs temàtics apuntats i aclarirà els dubtes relatius a les lectures que hagin de fer els estudiants.

-la posada en comú i discussió de qüestions d'actualitat, amb la participació activa de l'alumnat, per tal d'actualitzar el temari i identificar elements clau referents a l'evolució dels sistemes de mitjans.

Als seminaris es realitzaran activitats orientades a la planificació i realització de treballs de recerca en grup, tutoritzats pel professorat. També poden portar-se a terme activitats de discussió sobre temes d'actualitat o textos que es puguin considerar rellevants per aprofundir en els continguts de l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	37,5	1,5	1, 3, 4, 9, 11, 12, 13
Seminaris	16	0,64	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Avaluació	3	0,12	3, 4, 6, 8, 9, 11, 12
Tutories	6,5	0,26	1, 3, 4, 9, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Treball de l'alumne	80,5	3,22	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14

Avaluació

Es realitzarà a partir de tres tipus d'evidències d'aprenentatge:

- 1.- Una prova amb preguntes test i/o de resposta breu centrades en els continguts tractats a les classes de teoria (incloses les referències a qüestions d'actualitat). Representarà un 20% de la nota final.
- 2.- Examen final, amb preguntes de desenvolupament relatives a tot el temari. Equival al 50% de la nota final.
- 3.- Realització i presentació d'un treball de recerca en grup, que suposarà el 30% de la nota final. Cada treball s'avaluarà amb una nota per a tots els signants del grup. Aquesta qualificació es podrà matisar, a l'alça o a la baixa, en funció de les tasques realitzades per cada signant.

En totes les evidències d'aprenentatge es tindran en compte els següents aspectes expressius i formals:

- Adequació del registre a un context acadèmic
- Correcció ortogràfica i sintàctica

-Claredat expositiva

-Presentació acurada

Per aprovar cal haver superat obligatòriament l'examen final (no farà mitjana amb la resta de qualificacions si està suspès; en aquest cas, la qualificació de l'assignatura serà la de l'examen final). Si no es fa aquest examen, la qualificació final serà "no avaluable".

Els estudiants que, com a resultat de totes aquestes evidències d'aprenentatge, no aconseguixin aprovar l'assignatura i hagin obtingut almenys un 3 a l'examen final, tindran l'opció de presentar-se a un examen de reavaluació. La nota d'aquest examen de reavaluació -sempre que sigui igual o superior a 5- farà mitjana amb la prova de seguiment i el treball en grup (amb els percentatges ja indicats). Això implica que el curs podria quedar suspès tot i haver superat l'examen de reavaluació.

Si algun estudiant vol presentar-se a l'examen de reavaluació per pujar nota, haurà d'assumir els seus resultats, tant si són positius com si són negatius.

En el supòsit que no se superi l'examen de reavaluació, la qualificació de l'assignatura serà la que s'obtingui en aquest examen.

Estudiants a partir de segona matrícula

Els estudiants de segona o tercera matrícula poden optar a l'avaluació mitjançant una única prova de síntesi o examen final (també amb opció a reavaluació, en les mateixes condicions que els estudiants d'avaluació continuada)[\[1\]](#).

Els estudiants de segona o tercera matrícula hauran de comunicar per correu electrònic la seva opció d'avaluació a la professora responsable de teoria a començament de curs, en la data que indiqui. S'entendrà que els estudiants de segona o tercera matrícula que no comuniquin explícitament per correu electrònic la seva opció d'avaluació faran l'examen final.

En l'avaluació mitjançant examen final, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de l'examen final.

[\[1\]](#) D'acord amb l'article 117.2 de la Normativa Acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona aplicable als estudis universitaris regulats de conformitat amb el Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial decret 861/2010 de 2 de juliol.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50%	2	0,08	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Prova de seguiment	20%	1	0,04	1, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12
Treball de recerca	30%	3,5	0,14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

BUSTAMANTE, Enrique (2003). Hacia un nuevo sistema mundial de comunicación: industrias culturales en la era digital. Barcelona: Gedisa.

BUSTAMANTE, Enrique (2013). Historia de la radio y la televisión en España: una asignatura pendiente de la democracia. Barcelona: Gedisa.

CIVIL i SERRA, Marta; CORBELLÀ I COROMÍ, Joan M.; FERRE PAVIA, Carme.; SABATÉ I SALAZAR, Joan (eds) (2015). Informe de la comunicació a Catalunya 2013-2014. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Col·lecció Lexikon Informes, 4. (Disponible a: <http://dogc.gencat.cat/web/.content/Publicacions/docs/InformeDeLaComunicacioACatalunya13-14.epub>).

CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2017): Llibre blanc de l'audiovisual de Catalunya. (Disponible a http://www.cac.cat/pfw_files/cma/documents/Llibre_blanc_d_audiovisual.pdf).

FERNÁNDEZ, Isabel (coord.) (2017). Austeridad y clientelismo. Política audiovisual en España en el contexto mediterráneo y de la crisis financiera. Barcelona: Gedisa.

GARCÍA SANTAMARÍA, José Vicente (2016). Los grupos multimedia españoles. Análisis y estrategias. Barcelona: Editorial UOC.

HALLIN, Daniel i MANCINI, Paolo (2008). Sistemas de medios comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política. Barcelona: Hacer.

JONES, Daniel E. (2005). "Aproximación teórica a la Estructura de la Comunicación Social". Sphera Publica: Revista de Ciencias Sociales y de la Comunicación, núm. 5, pàgs. 19-39.

LAMUEDRA, María (coord.)(2012): El futuro de la televisión pública. La necesaria alianza con la ciudadanía. Madrid: Editorial Popular.

MARTÍ, Josep Maria; MONCLÚS, Belén (coords.) (2014): Informe sobre la ràdio a Catalunya 2007-2011. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona. (Disponible a: <http://www.uab.cat/doc/radio>)

MIGUEL DE BUSTOS, Juan Carlos i CASADO DEL RÍO, Miguel Ángel. (coords.) (2012): Televisiónes autonómicas. Evolución y crisis del modelo público de proximidad. Barcelona: GEDISA.

REIG, Ramón i alt. (2012). "Concentración global del negocio de la publicidad. Los cuatro principales grupos: WPP, Omnicom Group, Interpublic y Publicis". Global Media Journal, vol. 9, núm. 18, pàgs. 35-51.

REIG, Ramón (2011). Los dueños del periodismo. Claves de la estructura mediática mundial y de España. Barcelona: Gedisa.

ZALLO, Ramón (2011). Estructuras de la comunicación y la cultura. Políticas para la era digital. Barcelona: Gedisa.

Revista Noticias de la Comunicación (<http://www.noticom.es/>)

Revista Comunicació 21 (<http://comunicacio21.cat/>)